

Hírlevél 2015/5.

- **HAMAROSAN: 2015. ÉVI EURÓPAI KÁBÍTÓSZER-JELENTÉS**
- **ÚJ EMCDDA KIADVÁNY: A KANNABISZ-HASZNÁLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ PROBLÉMÁK KEZELÉSE EURÓPÁBAN**
- **FÓKUSZBAN: A KANNABISZ-HASZNÁLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ PROBLÉMÁK EURÓPÁBAN**
- **BESZÁMOLÓ A TŰCSERE SZOLGÁLTATÓK ÉVES SZAKMAI TALÁLKOZÓJÁRÓL**
- **„FACEBOOK” TABLETTA – MÉRGEZÉSES ESETEK**
- **AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK ONLINE ÉS KÖZÖSSÉGI MÉDIA REPREZENTÁCIÓJA**
- **UPSZ! – MÁJUSI AKTUALITÁSOK**

HAMAROSAN: 2015. ÉVI EURÓPAI KÁBÍTÓSZER-JELENTÉS

Az EU kábítószerügyi központja (EMCDDA) többnyelvű, multimédiás információs csomag formájában hamarosan közreadja az európai kábítószer-helyzetre vonatkozó éves áttekintését: a legfrissebb európai statisztikákat, az új Kábítószerügyi Kiemelt Témákat, a 2015. évi Statisztikai Közlönyt az Országok Szerinti Áttekintéseket és egy új, interaktív térképet.

**European
Drug
Report**

2015. évi Európai kábítószer-jelentés megjelenési ideje: 2015. június 4. (csütörtök); 11 óra.

A beharangozó magyar és angol nyelvű sajtóanyag és más média tartalmak [elérhetők az EMCDDA honlapján](#). ■

A KANNABISZ-HASZNÁLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ PROBLÉMÁK KEZELÉSE EURÓPÁBAN

A kannabisz a leggyakrabban használt szer Európában, mintegy 18 millió felnőtt (15-64 éves) fogyasztotta ezt a szert az elmúlt évben. Az ezzel kapcsolatos problémák hatékony kezelése valószínűleg egyre nagyobb szerepet kap az európai drogstratégiákban. Ennek megfelelően az EMCDDA egy új átfogó elemzést készített a témában.

A kötet a kannabisz-használat áttekintésével és annak egészségügyi következményeivel kezdődik, majd áttekinti a beavatkozásokat megalapozó bizonyítékokat, valamint a kezelés formáit és hozzáférhetőségét 30 országban.

A kiadvány szerint a kannabisz-használók kezelése „jellemzően olyan pszichoszociális megközelítést alkalmaz, mely a klasszikus pszichoterápia és a szociális támogatás és ellátás ötvözete”. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján számba veszi az általános és a célzott programok mellett az olyan innovatív ellátási formákat is, mint a telefonos vagy az online tanácsadás.

Az angol nyelvű kiadvány [elérhető az EMCDDA honlapján](#). ■

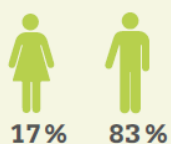
FÓKUSZBAN A KANNABISZ-HASZNÁLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ PROBLÉMÁK EURÓPÁBAN

A kannabisz-használók egy kisebb része intenzíven fogyasztja a szert. A napi vagy közel napi szintű kannabisz-használat definíció szerint azt jelenti, hogy az illető az előző hónapban 20 vagy több napon használta a szert. E kritériumok alapján az európai felnőtt népesség nem egészen 1%-át lehet napi vagy közel napi szintű kannabisz-használónak tekinteni. A napi vagy közel napi szintű kannabisz-használók több mint kétharmada 15–34 év közötti, és ez a korcsoport több mint háromnegyed részben férfiakból áll.

A kábítószer miatt első alkalommal kezelésre jelentkező kliensek 2012-ben már leggyakrabban a kannabiszt nevezték meg a kezelés elsődleges okaként. Az első kezelésre jelentkezők összesített száma 2006 és 2011 között 45 000-ről 61 000-re emelkedett, de 2012-ben stabilizálódott (59 000). A 2012-ben kezelésre jelentkező összes kliens körében a kannabisz volt a második leggyakrabban megnevezett kábítószer (110 000).

A kannabisz-használattal összefüggésben kezelést kezdők Európában (2012-es adatok)

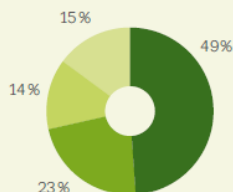
Tulajdonságok

Átlagéletkor az első használatkor **16**

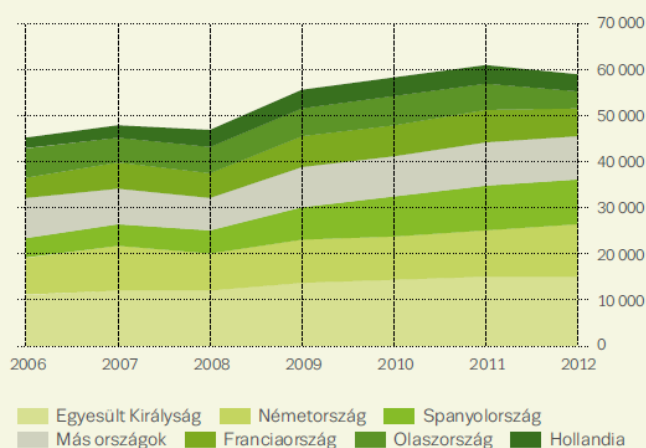
Átlagéletkor a kezelés megkezdésekor **25**

Használat gyakorisága az előző hónapban

- Naponta
- Heti kétszer-hat alkalommal
- Heti egyszer vagy kevesebbszer
- Az elmúlt hónapban nem használta

Az első kezelést megkezdők számának alakulása

Forrás: EMCDDA

BESZÁMOLÓ A TŰCSERE SZOLGÁLTATÓK ÉVES SZAKMAI TALÁLKOZÓJÁRÓL

A Nemzeti Drog Fókuszpont április 29-én ismét megrendezte a tűcsere szolgáltatók éves szakmai találkozóját. Az első előadás során Dr. Dudás Mária, az Országos Epidemiológiai Központ Járványügyi Osztályának munkatársa ismertette a 2014. évi országos HIV/HCV prevalencia adatokat. Beszámolt arról, hogy az ezt megelőző utolsó, 2011. évi vizsgálatban mért eredményekhez képest 2014-re duplájára nőtt az országos HCV prevalencia. A legtöbb fertőzött az egyéb, jellemzően új pszichoaktív szereket injektálók közül került ki. A vizsgálatba kerültek körében az egyéb szereket injektálók alkották a legnagyobb csoportot.

A második előadást Tarján Anna a Nemzeti Drog Fókuszpont munkatársa tartotta meg. Előadásában többek között a 2014. évi tűcsere adatokat ismertette: a tárgyévben enyhén emelkedett a kiosztott fecskendők száma, amelynek közel két harmadát a 2014. év elején érkezett egyedi minisztériumi támogatásból tudták biztosítani a szervezetek. Ehhez képest nagyobb mértékben nőtt a hozott és gyűjtött fecskendők száma, így a becserélési arány is javult: 2014-ben a fecskendők 64%-a került vissza a programokba. A tűcsereket látogató kliensek több mint háromnegyede elsődlegesen egyéb szereket (jellemzően „pentakristályt” és „zenét”) injektált a tárgyévben.

Ezt követően a szolgáltatók az első fórum keretében szolgáltatásaik működésével kapcsolatban a következő legfontosabb megállapításokat tették: A legnagyobb forgalmú programok arról számoltak be, hogy továbbra is limitálják a kiadható és becserélhető fecskendők számát és még így is gondokkal küzdenek eszközbiztosítás terén. Az egyedi minisztériumi támogatás folytatása nélkül gyakorlatilag megoldhatatlanná válik az eszközök beszerzése a jelenlegi normatíva mellett. Egyes vidéki programok esetében az jelent problémát, hogy kapacitás hiányában, hogyan vonják be azokat a környező, kisebb településeket az ellátásba, ahol szintén erőteljesen jelen van az intravénás szerhasználat.

A délutáni program első előadását Csesztregi Tamás, a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet Központi Kábítószer-vizsgáló Laboratóriumának vezetője tartotta. 2014-ben a fecskendőkben leggyakrabban azonosított hatóanyag – a különböző kombinációk mellett – az alfa-PVP volt, mely a lefoglalt katinon-származékok esetében éves összesítésben meghaladta ugyan az eddig domináló pentedron előfordulási számát, de az utolsó negyedéves lefoglalások alapján ismét a pentedron lett a leggyakrabban lefoglalt katinon-származék. Az adatok alapján továbbá látszik – ugyan csekély mértékben – a heroin visszatérése is, illetve ezzel párhuzamosan az amfetamin jelenlétének további csökkenése. Ezt követően Dr. Csorba József, az Ökumenikus Segélyszervezet képviselőjében mutatta be azt a hiánypótló, európai uniós támogatásból hazánkban megvalósuló projektet, mely során 5 város tücsere programjának részvételével fecskendőkben, illetve injektáló segédeszközökön talált anyagokat fognak bevizsgálni, és az eredményeket a bevizsgálások egy részénél, össze fogják tudni kötni az utcán használt nevekkkel is a kliensekkel felvett kérdőívek alapján.

A délutáni fórumon a szolgáltatók a klienskörükben megfigyelt szerhasználati jellemzőkkel kapcsolatos tapasztalataikat osztották meg egymással: Minden szolgáltató arról számolt be, hogy klienseik elsősorban „kristályt” injektálnak, de sokan használtak „zenét” is 2014-ben. A legtöbb program kiemelte a szintetikus kannabinoidok (herbál, biofű) intenzív használatát az intravénás szerhasználói körben. A szolgáltatók szerint, van, aki időszakosan átáll a herbál szívására, de legjellemzőbb a váltott használat. A herbál használatával kapcsolatosan a szervezetek kiemelték a használathoz kapcsolódó tüneteket is, mint például agresszivitás, hisztéria, erős hallucinációk, egyéb pszichotikus tünetek.

A találkozón elhangzottakról bővebb felvilágosítást ad: Tarján Anna tarjan.anna@oek.antsz.hu.

A találkozón elhangzott előadások elérhetőek a [Nemzeti Drog Fókuszpont honlapján](#). ■

„FACEBOOK” TABLETTA – MÉRGEZÉSES ESETEK

A Péterfy Kórház Klinikai Toxikológiai Osztálya a Korai Jelzőrendszeren keresztül értesítette a Nemzeti Drog Fókuszpontot arról, hogy 2015.05.05. (kedd) éjszaka és 2015.05.07. (csütörtök) reggel között összesen 15 beteg került felvételre. A betegek közül többen súlyos tüneteket mutattak. Két ember intenzív osztályra került, két esetben szub-intenzív állapotról számolt be a kórház először szerda reggel. A betegek egymástól függetlenül halványkék színű tablettá fogyasztásáról számoltak be (egyben vagy porítva), melynek mindkét oldalán facebook jel (f) volt található.

A szer által okozott tünetek a betegek többségénél hasonlítottak, kevert tünetek voltak láthatók: aluszékonyság, légzés depresszió, esetleges széndioxid retenció, hypotonia, hypotermia, hányás; egyes esetekben: synus tachicardia, tág pupillák. További tünetek: extrapiramidális mozgászavar, hyperkinézia, akusztikus és vizuális hallucinációk, zavartság; részben opiátra emlékeztetnek (aluszékonyság, légzésdepriváció), ébresztéskor részben hallucinogén hatásokat mutatnak (pozitív tünetek, motoros zavarok, agitáltság).

A Bűnügyi Szakértő és Kutatóintézet (BSZKI) az NNI kérésére 2015.05.04-én vizsgált a betegek elmondásának megfelelő kinézetű tablettát. A szubsztanciából egy hazánkban már korábban (por alakban) lefoglalt szintetikus kannabinoidot azonosítottak.

A Péterfy Kórház toxikológiai osztálya által gyűjtött biológiai mintákat a Semmelweis Egyetem Igazságügyi Orvostani laborja vizsgálta meg: a beérkezett tíz mintából a toxikológiai elemzés minden esetben ugyanazt a szintetikus kannabinoid fogyasztását igazolta. Nyolc esetben nem volt más szer kimutatható.

Szintetikus kannabinoid tablettában vagy por formájában történő felhasználásáról eddig nem érkeztek beszámolók. Feltehető, hogy nagy dózis és/vagy magas hatóanyag-tartalom jellemzi a tablettákat. ■

AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK ONLINE ÉS KÖZÖSSÉGI MÉDIA REPREZENTÁCIÓJA

NCSSZI – NEMZETI DROGMEGELŐZÉSI IRODA – NETICLE TECHNOLOGIES

Az új pszichoaktív szerek (ÚPSz) száma fokozatos növekedést mutat a világon és Magyarországon is (UNODC 2014), mindamelllett, hogy a web a kábítószer árusítás elsődleges beszerző- és információforrásává vált. A széles körben elérhető és nagyon népszerű ÚPSz-ek kémiai szerkezete a kábítószer-listákon szereplő anyagokétól eltér, így ezek legálisnak tekinthetők, jogi következmények nélkül terjeszthetők, valamint legálisan

forgalmazhatók és használhatók mindaddig, amíg hatóanyaguk tiltólistára nem kerül. Ez több következménnyel is jár, először is, a legalitás fogalma a biztonság képzetével kecsegtet, másodsor pedig, míg a szakemberek a napi, heti szinten történő változásokat igyekeznek utolérni, addig az ÚPSz-ek hatásairól, mellékhatásairól, az ártalomcsökkentés lehetőségeiről a szerhasználó több információval rendelkezik, amely információk tömegét az interneten keresztül cserélik.

Ezeknek az információknak a magyar nyelvű online felületeken történő megfigyelése a célja a Nemzeti Drogmegelőzési Iroda (NDI) Neticle Technologies rendszerével végzett internetes médiaelemzésnek, amely segítségével lehetővé válik a szerhasználói perspektívák és az új szerek nyelvi-szociális konstrukcióinak megismerése. A kutatás során a 2013-2014 közötti időszak drogtémát érintő online aktivitásáról (drogok, kampányok, fogyasztói megosztások) kapnak képet. A régi és az új designer drogok online média megítélésének és a közvéleménynek a kérdés nélküli feltárását végzik, valamint lehetőség nyílik a kevésbé ismert ÚPSz-ek mélyebb megismerésére, az új szerek feltérképezésére, a mellékhatások, hiedelmek és tünetek monitorozására, az ÚPSz folyamatos média monitorozására, a fogyasztók szokásainak, kérdéseinek nyomon követésére, a prevenciós csatornák azonosítására és az edukációs kampányok megfogalmazására is.

A Neticle rendszer a vizsgált időszak webes tartalmaiban keresi meg a kulcsszavak szinonimáit tartalmazó említéseket (cikkeket, blogokat, hozzászólásokat, közösségi média tartalmakat), majd a megtalált tartalmakat automatikusan feldolgozza és véleményezi: minden említés pontszámot kap, úgynevezett véleményindexet, amely jelzi, hogy az adott szöveg mennyire pozitív vagy negatív a kulcsszóra vonatkozóan. A véleményárfolyam a Neticle saját mutatója, így a web véleményét egyetlen dinamikusan változó mutatószámmal fejezi ki. A magyar nyelvű vizsgált források között szerepelnek a fő hírportálok, blogok, fórumok, nyilvános Facebook, Twitter és Google+ posztok. A régi és új pszichoaktív szerekre vonatkozóan eddig 36 kulcsszó került meghatározásra (szintetikus marihuana, látnokszálya, ayahusca stb.), amelyekhez 1200 szinonima és kereső szóösszetétel, kifejezés járult.

Az NDI és a Neticle Technologies közös kutatásának eredményeképpen a régi és az új pszichoaktív szerek online média megjelenésének kvantitatív mutatói (médiacsatorna-használat jellemzői, a drogfogyasztás, mint téma megítélése az online térben, legfontosabb hangadók stb.) és kvalitatív jellemzői is feltárássra kerülnek (tématérkép, említéstérkép, említésgráf stb.).

További információ: kalo.zsuzsa@ndi-int.hu ■

UPSZ! – MÁJUSI AKTUALITÁSOK

Riasztás

Az EMCDDA ebben a hónapban két riasztást adott ki:

2014 szeptembere és 2015 januárja között 2 haláleset és 3 mérgezéses eset történt Németországban az **MDMB-CHMICA** (methyl-2-(1-(cyclohexylmethyl)-1 H-indol-3-ylcarbonylamino)-3,3-dimethylbutanoate) nevű vegyülettel kapcsolatban, amely a szintetikus kannabinoidok csoportjába tartozik. Az egyes esetekben különböző márkanévű (AK47, Manga Hot, Cloud 9-second generation-Mad Hatters-incense) anyagokat találtak a fogyasztóknál, azonban mindegyik esetben az MDMB-CHMICA szintetikus kannabinoidot mutatták ki az anyagok vizsgálata során.

A hatóanyagot először Magyarország jelentette be a Korai Jelzőrendszeren keresztül 2014 szeptemberében, azóta azonban már 10 országban történt lefoglalás (por, tableta és növényi törmelék formában).

Az MDMB-CHMICA-hoz kapcsolódóan több riasztás történt tavaly decemberben, amikor szintén mérgezéses és halálesetéről számoltak be ('Bonzai citrus' és/vagy 'Bonzai Winter Boost' néven).

A 2015 májusában, hazánkban történt szintetikus kannabinoiddal összefüggésbe hozható mérgezéses esetekről fenti cikkünkben olvashat (lásd „facebook” tableta).

Az Európai Unió tagállamaiban 2015. április 15. és május 15. között megjelent új anyagok:

- a **Methyl 2-(1-(4-fluorobenzyl)-1H-indol-3-carboxamide)-3,3-dimethylbutanoate (MDMB-FUBICA)** nevű vegyület, mely azonosításáról Svédország tett bejelentést.
- a **4-methylmethylphenidate** nevű vegyület, mely azonosításáról az Egyesült Királyság tett bejelentést.
- a **4-ethylcathinone (4-EEC)** nevű vegyület, mely azonosításáról Spanyolország tett bejelentést.
- az **1-indan-5-yl-2-pyrrolidin-1-yl-hexan-1-one (5-BPDi)** nevű vegyület, mely azonosításáról Lengyelország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések. ■

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2015

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
június				
4.	EMCDDA	A 2015-ös Európai kábítószer-jelentés bemutatása		A kapcsolódó sajtóközlemény
11-12.	Regenboog Groep Zürich városa Jugend an Drogenhelf	Sucht im Alter	Luxemburg	A konferencia honlapja
15-16.	EMCDDA	Fertőző betegségek kulcsindikátor szakértői találkozója	Lisszabon, Portugália	Beszámoló a júliusi hírlevelünkben
17-19.	Liverpool John Moore's University, IREFREA, ESEL	Club Health Lisbon	Lisszabon, Portugália	A konferencia honlapja
június 30 - július 11.	IUL, FCT, EMCDDA, NIDA	European Drugs Summer School	Lisszabon, Portugália	A nyári egyetem honlapja
július				
1-3.	AAP 2015	24th International Meeting on Forensic Medicine Alpe-Adria- Pannonia	Budapest, Magyarország	A konferencia honlapja